

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

ฉบับที่ 3 /2543

เรื่อง การขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 55 และการปรับตามมาตรา 65

แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

โดยที่ปรากฏว่ามีผู้ประกอบการ โดยมีได้ขอต่ออายุใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหลังวันสิ้นอายุใบอนุญาตเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติของเจ้าพนักงานท้องถิ่นว่า จะรับคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 55 ได้หรือไม่ และจะปรับอีกร้อยละ 20 ของค่าธรรมเนียมตามมาตรา 65 ได้หรือไม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10(3)(4) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 คณะกรรมการสาธารณสุข โดยมีมติการประชุมครั้งที่ 22-2/2543 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2543 จึงออกคำแนะนำไว้ ดังนี้

1) กรณีที่ผู้ประกอบการยังคงดำเนินกิจการ โดยมีได้ขอต่ออายุใบอนุญาตภายหลังจากวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

เนื่องจากพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 55 วรรคหนึ่ง กำหนดให้บรรดาใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และมาตรา 55 วรรคสอง กำหนดให้การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อน ใบอนุญาตสิ้นอายุ หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มีสิทธิประกอบการได้เพียง 1 ปีเท่านั้น(ตามมาตรา 55 วรรคหนึ่ง) หากประสงค์จะประกอบการนั้นต่อไปอีก จะต้องดำเนินการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ(ตามมาตรา 55 วรรคสอง) ฉะนั้น ผู้ที่ดำเนินการภายหลังจากใบอนุญาตหมดอายุ โดยมีได้ยื่นคำขอต่อก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ จึงเข้าข่ายเป็นการ“ประกอบการโดยไม่มีใบอนุญาต” ซึ่งอาจมีความผิดตามมาตรา 71 หรือมาตรา 72 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 77 แล้วแต่กรณี

2) กรณีที่มีผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายหลังจากวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะรับคำขอต่อไว้ โดยถือว่าเป็นการค้างชำระค่าธรรมเนียมและเรียกเก็บค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละ 20 ได้หรือไม่

ตามมาตรา 65 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินการนั้น ถ้ามิได้เสียภายในเวลาที่กำหนดให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระเว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้ออกเลิกการดำเนินการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไป” ดังนั้น“ผู้ได้รับใบอนุญาต”จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 จึงมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้ราชการส่วนท้องถิ่นโดยต้องเสียให้ครบตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น หากมิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในกำหนดเวลาหรือเสียแต่ไม่ครบจำนวนก็จะต้องเสียค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ (ตามมาตรา 65 วรรคหนึ่ง)

ส่วนการที่ผู้ประกอบกิจการมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ นั้น มิใช่การค้างชำระค่าธรรมเนียม หากแต่เป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรา 55 วรรคสอง ว่าด้วยการขอต่ออายุใบอนุญาต ตามข้อ 1) ซึ่งมีผลให้ใบอนุญาตขาดอายุ และทำให้ผู้ประกอบกิจการไม่มีสิทธิที่จะดำเนินกิจการต่อไป กรณีนี้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงไม่อาจปรับค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 20 ของค่าธรรมเนียมได้

สำหรับการตราข้อกำหนดของท้องถิ่น(ข้อบังคับ เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ)ของราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดได้ ดังนี้ เช่น (ก)กรณีใบอนุญาต “ผู้ที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาต เมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้รับการพิจารณาอนุญาตแล้ว ให้มารับใบอนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมภายใน ... วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพ้นกำหนดดังกล่าวจะต้องเสียค่าปรับอีกร้อยละ 20 ของค่าธรรมเนียมที่ต้องเสีย แต่กรณีการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนวันสิ้นอายุใบอนุญาต ถ้าเสียค่าธรรมเนียมพร้อมคำขอต่ออายุให้ดำเนินกิจการต่อไปได้ จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต แต่ถ้ายื่นคำขอต่อก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุโดยมิได้เสียค่าธรรมเนียม ให้นับวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุเป็นวันกำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียม หากพ้นกำหนดวันดังกล่าว จะต้องเสียค่าปรับอีกร้อยละ 20 ของค่าธรรมเนียมที่ต้องเสีย” (ข)กรณีการแจ้ง (ซึ่งไม่มีการต่ออายุหนังสือรับรองการแจ้ง) อาจกำหนดข้อกำหนดได้ดังนี้ “ผู้มีหน้าที่แจ้ง ต้องเสียค่าธรรมเนียมหนังสือรับรองการแจ้งภายในกำหนด ... วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง หากพ้นกำหนดดังกล่าวต้องเสียค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละยี่สิบของค่าธรรมเนียม (วรรคสอง) ผู้ที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องเสียค่าธรรมเนียม เป็นรายปี ทุกปี ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งของปีถัดไป หากพ้นกำหนดดังกล่าวต้องเสียค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละยี่สิบของค่าธรรมเนียม”

3) กรณีที่ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 สิ้นอายุแล้ว มิได้ยื่นคำขอต่อก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ จะต้องดำเนินการอย่างไร

จากกรณีข้อ 1) เมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว โดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุก่อนวันสิ้นอายุ ย่อมมีผลให้“ผู้ที่เคยได้รับใบอนุญาต”ไม่มีสิทธิดำเนินกิจการต่อไป หากประสงค์จะดำเนินกิจการนั้นอีกต่อไป จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่ และต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56 เสียก่อน จึงจะดำเนินกิจการนั้นได้ ซึ่งเท่ากับเป็นการเริ่มต้นขอรับใบอนุญาตครั้งแรกนั่นเอง

4) ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาแก่ประชาชนผู้ประกอบกิจการ ราชการส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญและวิธีการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต รวมทั้งผลของการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามกรณี 1)-3) ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจพิมพ์ “คำเตือน” ไว้ที่ใบอนุญาตด้วย หรือจะมีหนังสือแจ้งเตือนผู้ได้รับใบอนุญาตก่อนวันสิ้นอายุใบอนุญาตก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2543

มงคล ณ สงขลา

(นายมงคล ณ สงขลา)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประธานคณะกรรมการสาธารณสุข